

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35774
Nom	Llengua portuguesa 4
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1000 - G.Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1002 - Grau de Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1003 - G. Estudis Hispànics	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1000 - G.Estudis Anglesos	22 - Minor en Lengua portuguesa y sus literaturas	Optativa
1001 - Grau Filologia Catalana	36 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1002 - Grau de Filologia Clàssica	38 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1003 - G. Estudis Hispànics	35 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures	24 - Minor en Lengua portuguesa y sus literaturas	Optativa
1013 - Grau en Filologia Clàssica	38 - Minor en Lengua Portuguesa	Optativa

Coordinació

Nom

DOS SANTOS NETO, MARIA MANUELA

Departament

150 - Filologia Espanyola

RESUM

- Assignatura del Minor en "Lengua Portuguesa y sus Literaturas" (6 crèdits ECTS, 4º curso, 2º cuatrimestre).

1) - Desarrollo de las destrezas comunicativas en lengua portuguesa (comprension oral y escrita, expresion e interaccion oral y produccion escrita). Nivel B2 del MCER.

2) - Gramática de la lengua portuguesa: fonética y fonología, morfología, sintaxis, léxico y semántica. Se profundizará en el estudio de la gramática a medida que se desarrollen las destrezas comunicativas. Nivel B2 del MCER.

3) - Desarrollo de los conocimientos culturales de la "lusofonia".

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No se han especificado restricciones de matrícula.

Se considera conveniente poseer una capacidad comunicativa y conocimientos lingüísticos y léxicos de nivel B1.

COMPETÈNCIES

1000 - G.Estudis Anglesos

- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua(es) estrangera (es).

1001 - Grau Filologia Catalana

- Que els estudiants siguen capaços d'analitzar i sintetitzar.
- Capacitat de gestió de la informació.
- Capacitat per adquirir i comprendre els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat per reunir i interpretar dades rellevants.
- Capacitat de prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del temps.
- Coneixements gramaticals i competències comunicatives en una altra llengua distinta de les cooficials.
- Capacitat per interrelacionar els distints aspectes de la filologia i d'aquests amb altres disciplines de l'àrea d'humanitats, especialment en l'àmbit dels estudis hispànics.

1002 - Grau de Filologia Clàssica

- Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, aplicant procediments de síntesi, anàlisi, crítica i autocrítica.
- Comprendre i posseir els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat per prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del temps.
- Preocupació per la qualitat en el treball.
- Capacitat per elaborar textos de diferents tipus en llengua estrangera amb correcció estilística i gramatical.
- Competències bàsiques per a la traducció de textos de diferents tipus de llengua estrangera a la llengua pròpia.
- Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.

- Coneixements de gramàtica en llengua estrangera.
- Competències comunicatives en llengua estrangera.

1003 - G. Estudis Hispànics

- Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, aplicant procediments de síntesi, anàlisi, crítica i a u t o c r í t i c a .
- Capacitat per adquirir i comprendre els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i c u l t u r a l s .
- Capacitat de prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del t e m p s .
- P r e o c u p a c i ó p e r l a q u a l i t a t e n e l t r e b a l l .
- Capacitat per elaborar textos de diferents tipus en llengua estrangera amb correcció estilística i g r a m a t i c a l a .
- Competències bàsiques per a la traducció de textos de diferents tipus de llengua estrangera a la l l e n g u a p r ò p i a .
- Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.
- Coneixements de gramàtica en llengua estrangera.
- Competències comunicatives en llengua estrangera.

1008 - G.Llengües Modernes i les seues Literatures

- Que els estudiants sàprien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua(es) estrangera (es).
- Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit de les llengua modernes i les seues literatures.

- Comprendre els textos de literatura estrangera en la seua llengua.
- Localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

1. Refuerzo de las competencias comunicativas en lengua portuguesa (comprensión oral y escrita, expresión oral y escrita). Nivel B2 del MCER.
2. Conocimientos de gramática de la lengua portuguesa: fonética y fonología, morfología, sintaxis, léxico y semántica. Nivel B2 del MCER.
3. Conocimientos culturales de los países de lengua oficial portuguesa.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Intercambios culturales

Objetivos comunicativos: hablar sobre movilidad estudiantil; referir ventajas y desventajas de estudiar en el extranjero; hablar de experiencias; expresar motivaciones y expectativas.

Contenidos léxicos: jerga académica, expresiones idiomáticas y otro vocabulario relacionado con la vida estudiantil y los intercambios culturales entre jóvenes.

Contenidos gramaticales: modo de formación del presente del subjuntivo; verbos irregulares en presente de subjuntivo; verbos y expresiones que denotan consejo, deseo, voluntad, sentimiento y orden; construcciones impersonales; oraciones completivas.

2. Los idiomas

Objetivos comunicativos: hablar sobre las lenguas del mundo y sus distintos grados de representatividad; considerar la importancia del aprendizaje de idiomas en el momento actual; expresar opinión, argumentar y contraargumentar.

Contenidos léxicos: vocabulario relacionado con el multilingüismo.

Contenidos gramaticales: presente de indicativo vs. presente de subjuntivo después de verbos de opinión; construcciones impersonales que denotan certeza en la forma afirmativa y negativa; presente de subjuntivo con construcciones impersonales.

3. Lusofonia

Objetivos comunicativos: dar y pedir informaciones sobre la lengua y la cultura portuguesas y de los demás países lusófonos; expresar opinión; argumentar y contraargumentar; persuadir a alguien oralmente y por escrito.

Contenidos léxicos: vocabulario relacionado con la lusofonía; principales manifestaciones artísticas de los países de lengua oficial portuguesa; tradiciones gastronómicas de los países lusos.

Contenidos gramaticales: presente de subjuntivo en oraciones subordinadas concesivas; locuciones conjuntivas concesivas denotativas de intensidad.

4. Voluntariado y solidaridad

Objetivos comunicativos: hablar de temas relacionados con el voluntariado; expresar finalidad, simultaneidad y condición; expresar deseo y esperanza; aconsejar; manifestar necesidad.

Contenidos léxicos: vocabulario relacionado con el voluntariado y sus distintas áreas de actuación.

Contenidos gramaticales: conjunciones y locuciones conjuntivas finales, temporales y condicionales; oraciones exclamativas de deseo; indicativo vs. subjuntivo en oraciones relativas; expresiones impersonales.

5. Carreras y áreas profesionales

Objetivos comunicativos: hablar sobre carreras y áreas profesionales y sus posibilidades de encontrar empleo; expresar opinión sobre el futuro; describir perfiles profesionales; escribir cartas de presentación y currícula.

Contenidos léxicos: profesiones, áreas profesionales, perfiles y competencias.

Contenidos gramaticales: formación del tiempo verbal futuro de subjuntivo; conjunciones y locuciones conjuntivas temporales; oraciones condicionales introducidas por se; futuro de subjuntivo en oraciones relativas y comparativas; presente de subjuntivo y futuro de subjuntivo en oraciones concesivas de intensidad.

6. Gente de éxito

Objetivos comunicativos: describir personas señalando sus cualidades y defectos; expresar deseos y motivaciones; elaborar una noticia; escribir un post en un blog y/o en una red social.

Contenidos léxicos: adjetivos calificativos, la prensa y los periódicos; los nuevos medios de comunicación digital; las redes sociales.

Contenidos gramaticales: verbos que rigen preposiciones; formación del tiempo verbal pretérito

imperfecto de subjuntivo; pretérito imperfecto de subjuntivo en oraciones completivas, dubitativas, relativas, exclamativas, condicionales y en construcciones impersonales.

7. Retos de los jóvenes

Objetivos comunicativos: hablar sobre los problemas y retos de los jóvenes; aconsejar y sugerir soluciones para los problemas; argumentar, contraargumentar y debatir ideas; escribir una canción.

Contenidos léxicos: Vocabulario relacionado con la juventud y sus retos.

Contenidos gramaticales: formación de los tiempos verbales pretérito perfecto compuesto y pretérito pluscuamperfecto compuesto de subjuntivo; principales contextos de uso de los tiempos verbales referidos.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	25,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes de teoria	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Manual docente:

Ferreira, Ana Maria Bayan y Bayan, Helena José, *Na Onda do Português 3*, Lisboa-Porto, Lidel, 2012.

La docencia presencial consta semanalmente de cuatro sesiones que combinan las explicaciones teóricas con la práctica oral y escrita, que servirá de complemento y refuerzo a las clases teóricas.

No se establecerá una separación metodológica estricta entre teoría y práctica. Las descripciones teóricas están orientadas a desarrollar y afianzar la práctica de las cuatro destrezas.

Clases teórico-prácticas:

Explicaciones gramaticales sobre cada uno de los temas del programa, siguiendo el desarrollo especificado para cada uno de ellos en el temario. El profesor expondrá los contenidos esenciales y explicará la forma en que deben ser abordados por el alumno.

La parte práctica está destinada al desarrollo de las pertinentes competencias lingüísticas y comunicativas y a la comprensión oral y escrita de la lengua portuguesa mediante ejercicios adecuados al respecto. En muchos casos, el estudiante preparará previamente los ejercicios, que serán corregidos y explicados en clase.

Otras actividades:

Tutorías

Para resolver dudas que puedan surgir tanto en las clases teóricas como prácticas, así como para orientar en la comprensión de las lecturas hechas en clase o en la realización de otras actividades relacionadas con los contenidos del curso.

AVALUACIÓ

La evaluación constará de tres partes diferenciadas:

Tipo de evaluación % sobre final

- a) Examen escrito individual 60%
- b) Examen oral individual 20%
- c) Asistencia, participación y trabajo personal 20%

En caso de no asistir con regularidad a clase, se opta a los otros dos apartados de la evaluación, de modo que la nota final no podrá ser superior a 8.

El examen escrito será teórico-práctico y constará de preguntas acerca de los contenidos especificados en el temario y de ejercicios similares a los explicados y realizados en clase.

El examen oral se realizará en parejas y constará de una simulación de una situación comunicativa, a partir de indicaciones previas por parte del profesor. Asimismo, el docente puede pedirles a los estudiantes que demuestren haber adquirido los contenidos léxicos y gramaticales abordados a lo largo del cuatrimestre y evaluar las lecturas hechas en clase.

Será objeto preferente de evaluación para la asignatura “Lengua portuguesa 4” el desarrollo de las competencias comunicativas (nivel B2 del MCER). Los conocimientos de gramática (fonética y fonología, morfología, sintaxis, léxico y semántica) se evaluarán por medio de pruebas sobre la teoría o de aplicación práctica de la misma. Se realizará una evaluación de todas las destrezas comunicativas.

Criterios de evaluación

Teoría

- Adquisición de los conocimientos gramaticales especificados en el temario de la asignatura.

Prácticas

- Adquisición y desarrollo de las destrezas comunicativas en portugués (comprensión oral y escrita y expresión oral y escrita).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Arruda, Lígia. Gramática de Português Língua Não Materna, Porto Editora, 2008.
- Cunha, Celso e Cintra, Luís F. Lindley. Nova gramática do português contemporâneo, Lisboa, Edições João Sá da Costa, 1994.
- Ferreira, A. Gomes e Figueiredo, J. Nunes de. Compêndio de gramática portuguesa, Porto, Porto Editora, 2005.
- Silva, Mendes. Português contemporâneo, Lisboa, Publicações Dom Quixote, 2000.
- Silva, Mendes. Português Língua Viva, Lisboa, Teorema, 1987.
- Vázquez Cuesta, Pilar e Mendes da Luz, Maria Albertina. Gramática da língua portuguesa, Lisboa, Edições 70, 1971.
- Ferreira, Ana Maria Bayan y Bayan, Helena José. Na Onda do Português 3, Lisboa-Porto, Lidel, 2012.
- Lemos, Helena. Português em direto. Ed. Lidel, 2013.
- Díaz, Ana. Falsos amigos. Ed. Lidel, 2013.

Complementàries

- Dicionário Geral: Português-Espanhol, Español-Portugués, Porto, Vox, 1999, 2 volumes.
- Estrela, Edite; Soares, Maria Almira e Leitão, Maria José. Dicionário de dúvidas, dificuldades e subtilezas da língua portuguesa, Alfragide, D. Quixote, 2010.
- Tavares, A. Dicionário dos verbos portugueses, Porto, Porto Editora, 1989.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

MODALITAT DE DOCÈNCIA HÍBRIDA

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

1. Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.
2. No es mantenen els horaris, s'ha donat llibertat a l'estudiantat per a realitzar les activitats programades d'acord amb la seua pròpia programació (En cas de modalitat asíncrona).

3. Metodologia docent

1. Classe (presencial) teòrica/pràctica + asíncrona: impartir els continguts teòrics de manera online (vídeos, bibliografia) i les classes pràctiques presencials, repetint-las per als dos grups d'estudiants, que assistiran a classe de forma alterna.
2. Classe (presencial) teòrica/pràctica + publicació de materials a AV
3. Classe (presencial) teòrica/pràctica + presentacions enregistrades o locutadas
4. Classe (presencial) teòrica/pràctica + tasques per AV

4. Avaluació

Examen presencial.

Exàmens orals presencials.

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible.

MODALITAT DE DOCÈNCIA NO PRESENCIAL

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment recollits a la guia docent.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

1. Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

3. Metodologia docent

Selecció d'activitats d'entre les propostes següents:

1. Publicació de materials a l'Aula virtual
2. Proposta d'activitats per aula virtual
3. Videoconferència síncrona BBC
4. Videoconferència asíncrona BBC
5. Transparències amb locució
6. Fòrum en Aula Virtual
7. Tutories virtuals.

4. Avaluació

1. Examen online.
2. Exàmens orals per videoconferència o locucions enregistrades per l'estudiant i enviades per AV.

5. Bibliografia

La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible.